

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta ja eräiden luotonantajien rekis- teröinnistä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä huhtikuuta 2010 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta ja eräiden luotonantajien rekisteröinnistä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 24/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen, oikeusministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Tarja Kotkavuo, valtiovarainministeriö
- lakimies Raija Railas, Finanssivalvonta
- lakimies Riitta Kokko-Herrala, Kuluttajavirasto

- ylitarkastaja Marko Peltonen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- johtaja Helena Laine, Finanssialan Keskusliitto
- johtava lakimies Tuula Sario, Suomen Kuluttajaliitto ry
- lainopillinen asiamies Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät
- toiminnanjohtaja Kari Kuusisto, Suomen Pienlainayhdistys ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Suomen Asiakastieto Oy
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Kaupan liitto
- Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ASML ry
- Takuu-Säätiö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi kulutusluottoja koskeva kuluttajansuojalain 7 luku. Lisäksi ehdotetaan eräitä muutoksia osamaksukaupasta annettuun lakiin ja luottotietolakiin. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kulutusluotoista.

Kulutusluottodirektiivi sisältää lukuisia soveltamisalapoikkeuksia, kun taas nykyistä kuluttajansuojalain 7 lukua sovelletaan lähtökohtaisesti kaikkiin elinkeinonharjoittajan kuluttajille

tarjoamiin luottoihin. Ehdotuksen mukaan luvun soveltamisala säilyisi jatkossakin laajana ja siten direktiivin soveltamisalaa laajempana. Lukua sovellettaisiin direktiivistä poiketen myös esimerkiksi asuntoluottoihin ja alle 200 euron luottoihin. Luvussa nykyisin käytetty käsite ”kulutusluotto” korvattaisiin käsitteellä ”kuluttajaluotto”.

Luotonantajan olisi vertailun helpottamiseksi annettava kuluttajalle ennen luottosopimuksen

tekemistä keskeiset luottoa koskevat tiedot vakiomuotoisella lomakkeella, lukuun ottamatta muun muassa asuntoluottoja, joissa luotonantaja voisi valintansa mukaan antaa tiedot myös muulla pysyvällä tavalla. Muutoksia ehdotetaan myös luoton todellisen vuosikoron laskentatapaan sekä luottosopimuksen peruuttamista ja luoton enneaikaista takaisinmaksua koskeviin säännöksiin. Lisäksi lukuun lisättäisiin säännökset hyvästä luotonantotavasta, luotonantajan velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus sekä velvollisuudesta antaa tietoja luottosopimuksen kuluessa.

Kansallisten luottomarkkinoiden kehittymisen johdosta ehdotetaan säädettäväksi myös laki eräiden luotonantajien rekisteröinnistä, jonka mukaan kuluttajaluottoja saisi tarjota vain luotonantajarekisteriin merkitty luotonantaja. Rekisteri- ja valvontaviranomaisena toimisi ehdotuksen mukaan Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Tältä osin esitys ei liity direktiiviin, vaan kyse olisi puhtaasti kansallisesta sääntelystä. Uutta lakia sovellettaisiin tietyin poikkeuksin sellaisiin kuluttajaluottoja tarjoaviin luotonantajiin, jotka eivät kuulu Finanssivalvonnan valvonnan piiriin, kuten pikaluottoyrityksiin ja ra-

hoitusyhtiöihin. Rekisteröinnin edellytyksenä olisi muun muassa, että ilmoituksen tekijä on luotettava ja että tällä on riittävä luottotoiminnan tuntemus.

Myös panttilainauslaitoksista annettuun lakiin sekä luoton eräännyttämistä koskevaan kuluttajansuojalain ja pantin myyntiä koskevaan kauppakaaren säännökseen ehdotetaan eräitä muutoksia, minkä lisäksi ehdotetaan kuluttajansuojalain rangaistussäännösten kumoamista. Myöskään näiltä osin esitys ei perustu direktiiviin, vaan sääntely olisi kansallista.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan noin kolmen kuukauden kuluttua niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Muutokset sopimusoikeudellisissa säännöksissä vaikuttaisivat pääsääntöisesti vain lakien voimaantulon jälkeen tehtäviin sopimuksiin. Elinkeinonharjoittajat, jotka harjoittavat eräiden luotonantajien rekisteröinnistä annettavan lain mukaan rekisteröintiä edellyttävää toimintaa lain voimaan tullessa, saisivat jatkaa toimintaansa, kunnes päätös rekisteriin merkitsemisestä on tehty edellyttäen, että rekisteri-ilmoitus tehdään kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään 1. lakiehdotukseen tehdyin muutoksin.

Uutta kuluttajansuojalain 7 lukua sovelletaan, kuten nykyisiäkin säännöksiä, pääsääntöisesti kaikkiin elinkeinonharjoittajan kuluttajille tarjottuihin luottoihin. Soveltamisalaa koskevista poikkeuksista säädetään luvun 1 §:n 4 momentissa. Luvun säännöksiä sovelletaan direktiiviä laajemmin mm. asuntoluottoihin ja alle 200 euron luottoihin. Talousvaliokunta pitää laajaa soveltamisalaa perusteltuna, koska erityisesti pikaluottojen laajasta ja näkyvästä tarjonnasta on aiheutunut velkaantumisongelmia ja ettei kuluttajansuojan taso Suomessa nykyisestään kapene.

Kuluttajan kannalta on keskeistä, että luotonantajan on hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle keskeiset luottoa koskevat tiedot vakiomuotoisella lomakkeella. Ennakkotiedoista ja lomakkeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Asuntoluotoissa ja alle 100 euron hyödykesidonnaisissa kertaluotoissa ennakkotiedot voidaan antaa myös muulla pysyvällä tavalla. Talousvaliokunnalle annetun tiedon mukaan EU:ssa ollaan valmistelemassa asuntoluottoja varten erityinen vakiotietolomake. Pienissä hyödykesidonnaisissa kertaluotoissa poikkeusta pidetään perusteltuna, koska tällaisissa luotoissa vakiotietolomakkeen käyttämisestä aiheutuisi enemmän kustannuksia kuin siitä arvioidaan olevan kuluttajalle hyötyä.

Talousvaliokunta toteaa, että kuluttajansuojalain 7 luvussa on edellä olevan lisäksi monia muitakin säännöksiä, joilla lisätään kuluttajan tietoisuutta. Kuluttajalla on entistä paremmat mahdollisuudet vertailla luottotarjontaa ennen päätöksentekoa ja harkita tarpeitaan ja luotonhoitokykyään. Lisäksi luotonantajalle säädetään velvollisuuksia. Luotonantajan on mm. noudatettava laissa tarkemmin säädettyä hyvää luotonantotapaa ja arvioitava ennen luottosopimuksen tekemistä kuluttajan luottokelpoisuus.

Kuluttajansuojalain 7 luvun kuluttajaluottosäännösten noudattamista valvovat kuluttajasiames, Kuluttajavirasto ja aluehallintovirastot. Myös Finanssivalvonta toimii valvojana silloin, kun luotonantajana on Finanssivalvonnan valvottava.

Edellisen kerran kuluttajansuojalain 7 lukua muutettiin 1.2.2010 voimaan tulleealla lailla. Samalla ajanmukaistettiin luottokiskontaa koskeva rikoslain säännös ja muutettiin korkolakia. Senkin lainsäädännön tavoitteena on ollut vähentää pikaluottojen tarjonnassa esiintyneitä ongelmia, helpottaa maksuvaikeuksiin joutuneiden kuluttajien asemaa ja ehkäistä ylivelkaantumista (HE 64/2009 vp — TaVM 13/2009 vp). Nyt hyväksyttävällä lainsäädännöllä saatetaan kansallisesti voimaan kulutusluottodirektiivin aiempaa kansallista sääntelyä yksityiskohtaisemmat säännökset.

Kotitalouksien luotoista ja pikalainoista

Kotitalouksien koko luottokanta oli vuoden 2009 lopussa 98,3 miljardia euroa. Siitä oli asuntoluottoja 73,8 miljardia euroa ja kulutusluottoja 13,7 miljardia euroa. Kulutusluottokanta kasvoi 2,6 prosenttia, kun vuonna 2008 se oli kasvanut 14,5 prosenttia. Pienlainatoimialan yhteenlaskettu luottokanta oli 45 miljoonaa euroa.

Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä oli 59 tilastoitua pienlainayritystä, yhdeksän enemmän kuin vuotta aiemmin. Joillakin yrityksillä on useita markkinointinimiä ja pikavippituotteita, joten pikaluottotuotteiden tarjonta on yritysten määrää laajempaa. Vuonna 2009 uusia pikaluottoja myönnettiin yli 226 miljoonaa euroa, yhteensä yli 1,1

miljoonaa kappaletta. Euro- ja kappalemääräisesti pikaluottoja myönnettiin eniten vuoden toisella neljänneksellä. Keskimääräinen pikaluotto oli vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä suuruudeltaan 200 euroa. Lainanottajat maksoivat lainoistaan yhteensä runsaat 60 miljoonaa euroa erilaisia kuluja. Kulut olivat keskimäärin 27 prosenttia myönnetystä lainapääomasta. Luottojen keskimääräinen takaisinmaksuaika oli 28–29 päivää.

Suomen Asiakastieto Oy:n mukaan vuonna 2009 tehtiin uusi maksuhäiriömerkintä 645 000 henkilölle. Merkintöjen määrä lisääntyi edellisestä vuodesta 100 000:lla. Uusia velkomustuomioita annettiin 230 000 henkilölle, 27 prosenttia edellisestä vuodesta enemmän.

Eräiden luotonantajien rekisteröinti ja valvonta

Talousvaliokunnassa on ollut useissa yhteyksissä esillä pienlainayhtiöiden rekisteröinti ja valvonta. Nyt ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden luotonantajien rekisteröinnistä, jossa asetetaan rekisteröitymisvelvollisuus sellaisille kuluttajansuojalain 7 luvussa tarkoitettuja luottoja tarjoaville luotonantajille, mm. pienlainayhtiöille, jotka eivät nykyisin kuulu Finanssivalvonnan valvontaan. Luotonantajalta edellytetään luotettavuutta ja luottotoiminnan tuntemusta. Luotonantajan on noudatettava hyvää luotonantotapaa, ja henkilöstöllä on oltava riittävä ammattitaito. Hyvä luotonantotapa säännellään kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:ssä.

Luotonantajarekisteriä pitää ja lain noudattamista valvoo Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Laissa säädetään aluehallintoviraston käytössä olevista pakkokeinoista, rekisteristä poistamisesta ja rangaistussäännöksistä.

Talousvaliokunta katsoo, että laissa säädettävä tehtävä soveltuu Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Virastolla on jo nykyään useita samantyyppisiä rekisteröinti- ja valvontatehtäviä, joihin liittyy vastaavanlaista luotettavuuden arviointia. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että virastolle osoitetaan riittävät ja ammattitaitoiset resurssit lisääntyvien, varsin vaativien valvontatehtävien hoitamiseen. Kuluttajien ja koko yh-

teiskunnan edun mukaista on, että valvonta on jatkuva. Aluehallintoviraston on mm. poistettava luotonantaja rekisteristä tietyissä laissa säädetyissä tapauksissa.

Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy lausuman, jossa hallituksen edellytetään seuraavan nyt hyväksyttävän lainsäädännön vaikutusta pikaluottoyritysten toimintaan ja pikaluototukseen. Tarvittaessa hallituksen tulee tehdä vielä lisää toimenpiteitä pikaluototuksesta aiheutuvien ongelmien vähentämiseksi (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

7 luvun 7 §. *Muut määritelmät.* Pykälän 4 kohdassa määritellään asuntoluotto. Pykälän perustelujen mukaan merkitystä ei ole sillä, hankitaanko kiinteistö tai huoneisto vakituiseen käyttöön vai vapaa-ajanasunnoksi. Olennaista on, että luoton vakuudeksi annetaan hankittava asuinkiinteistö tai asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat yhteisöosuudet.

Määritelmää on muutettu siten, että vakuudeksi ei vaadita luotolla rahoitettavaa asuntoa, vaan määritelmä kattaa myös sellaiset vapaa-ajanasunnon hankkimiseksi myönnettävät luotot, joiden vakuudeksi annetaan vakituinen asunto.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että 2.—8. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena

paitsi 7 luvun 7 § muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

1. lakiehdotus

7 luku

Kuluttajaluotot

7 §

Muut määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

(1—3 kohta kuten HE)

4) *asuntoluotolla* kuluttajaluottoa, joka myönnetään asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavien yhteisöosuuksien tai asuinkiinteistön hankkimiseksi tai sellaisen asuinrakennuksen hankkimiseksi, joka sijaitsee kiinteistöä koskevan käyttöoikeuden nojalla hallitulla alueella, taikka asuinhuoneiston, asuinkiinteistön tai asuinrakennuksen peruskorjauksen tekemiseksi ja jonka vakuudeksi annetaan *asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat yhteisöosuudet, asuinkiinteistö tai kiinteistöä koskeva käyttöoikeus;*

(5—7 kohta kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa uuden lainsäädännön vaikutusta niin sanottuja pikaluottoja tarjoavien yritysten toimintaan ja ryhtyy tarvittaessa lisätoimiin näiden luottojen aiheuttamien sosiaalisten ongelmien vähentämiseksi.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Eero Lehti /kok
vpj.	Antti Rantakangas /kesk	Päivi Lipponen /sd
jäs.	Hannu Hoskonen /kesk	Marjo Matikainen-Kallström /kok
	Harri Jaskari /kok	Petteri Orpo /kok
	Anne Kalmari /kesk	Sirpa Paatero /sd
	Matti Kangas /vas	Oras Tynkkynen /vihr
	Toimi Kankaanniemi /kd	Markku Uusipaavalniemi /kesk
	Miapetra Kumpula-Natri /sd	vjäs. Anne-Mari Virolainen /kok.
	Jouko Laxell /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Talousvaliokunta ei ole päätenyt kaikin osin tyydyttävään mietintöön hallituksen esityksestä laeiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta ja eräiden luotonantajien rekisteröinnistä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

Niin sanotut pikavipit ovat usein maan heikoimmassa taloudellisessa tilanteessa olevien kansalaisten kannalta vaarallisia. Monet maan työttömät ja vähävaraiset ovat ilmiön myötä joutuneet vaikeuksiin. Suurimmat velkasummat ovat pikavipeillä kohonneet jopa yli 200 000 euroon. Jotkut ihmiset joutuvat ottamaan jopa syömävelkaa pikavipeillä. Nämä kulut tulevat tavalla tai toisella yhteiskunnan maksettaviksi, kun usein ihmisten luottotiedot menevät. He eivät ehkä saa enää töitä, heidän asemansa edelleen heikkenee.

Pikavipeille asetettava korkokatto sen sijaan auttaisi epäterveen ja moraalisesti arveluttavan tilanteen korjaamisessa. Korkokatto olisi esimerkiksi sovellettava viitekorko (euribor tai prime) lisättynä 7 prosenttiyksiköllä. Korkokatto olisi tehokas keino estää hädänalaisten ihmisten riistämistä kohtuuttomilla koroilla. Korkokattoa ei kuitenkaan talousvaliokunnan mietinnössä mainita.

Ehdotan 1. lakiehdotuksen 24 §:n 1 momentin muuttamista siten, että selkeästi säädettäisiin kuluttajaluottojen korkokatosta. Ehdotuksen mukaan kuluttajaluotosta perittävä korko saa

olla enintään sovellettava viitekorko lisättynä 7 prosenttiyksiköllä (korkokatto).

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotukset hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisina paitsi 1. lakiehdotuksen 7 luvun 24 § muutettuna seuraavasti:

7 luku

Kuluttajaluotot

24 §

Koron ja maksujen muutokset

Kuluttajaluottosopimuksen ehdoissa voidaan sopia, että luotosta maksettava korko muuttuu sopimuksessa yksilöidyn viitekoron muutosten mukaisesti. *Kuluttajaluotosta perittävä korko saa olla enintään sovellettava viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä (korkokatto).* Sovellettavan viitekoron on oltava julkisesti saatavilla ja perustuttava luotonantajan yksipuolisesta määräysvallasta riippumattomiin tekijöihin. Koron muutokset on toteutettava tasapuolisesti ja kuluttajia syrjimättömällä tavalla.

(2—4 mom. kuten TaVM)

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2010

Matti Kangas /vas

VASTALAUSE 2

*Perustelut**Pienlainayhtiöiden rekisteröinti ja valvonta
Finanssivalvonnalle*

Hallituksen esityksellä pienlainayhtiöiden rekisteröinnin ja valvonnan hoitaisi Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Kuluttajansuojalain mukaan luotonantajalta edellytetään luotettavuutta ja luottotoiminnan tuntemusta. Luotonantajan on noudatettava hyvää luotonantotapaa, ja henkilöstöllä on oltava riittävä ammattitaito. Näin ollen luontevin paikka pienlainayhtiöiden rekisteröinnille ja valvonnalle olisi ollut Finanssivalvonta (Fiva).

Tällä hetkellä Finanssivalvonta myöntää luotolaitoksen, kotimaisen henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiön, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toimiluvat. Arvopaperi- ja johdannaispörssitoimintaa ja arvopaperikeskusta koskevat toimilupa-asiat käsittelee valtiovarainministeriö. Työeläkevakuutusyhtiöiden toimiluvat myöntää valtioneuvosto, ja työttömyyskassojen toimiluvat myöntää sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Menettelytapojen osalta Finanssivalvonnan yksi keskeinen tehtävä on valvoa niitä menettelytapoja, joita palveluntarjoajat noudattavat niin asiakassuhteissaan kuin keskinäisissä suhteissaan. Menettelytapojen tulee olla lainsäädännön, kansainvälisten vaatimusten ja hyvän tavan mukaisia. Asiakkaiden tulee voida luottaa siihen, että palveluntarjoajat noudattavat hyvää tapaa markkinoinnissaan, sopimusehdoissaan ja muussa asiakastoiminnassaan. Valvonnalla pyri-

tään lisäämään asiakkaiden luottamusta markkinoiden ja niillä toimivien palveluntarjoajien toimintaan.

Finanssivalvonnalle on kertynyt vuosien mittaan vahvaa osaamista ja ammattitaitoinen henkilökunta valvomaan rahoitusmarkkinoilla toimijoita ja siellä noudatettavia toimintatapoja. Etelä-Suomen aluehallintovirastolle tämä toimintaympäristö on uusi, eikä virastolla ole riittäviä resursseja rekisteröintiin ja valvontaan. Pienlainayhtiöiden rekisteröinnin ja valvonnan keskittäminen Finanssivalvontaan edellyttää laitoksen resurssien vahvistamista.

Esityksen mukaan rekisteri-ilmoitus pitää tehdä kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Asiantuntijakuulemisessa ei ilmennyt estettä rekisteröintiajan lyhentämisestä 3 kuukauteen. Sähköisessä liiketoiminnassa säännökset ja niiden valvontatoimet laahaavat pahasti jäljessä. Tämän vuoksi on tärkeää, että epäkohtiin päästään puuttumaan riittävän ripeästi ja määrätietoisesti.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 1. ja 3.—8. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Vastalauseen muutosehdotus) ja

että hyväksytään uusi 9. lakiehdotus (Vastalauseen uusi lakiehdotus).

Vastalauseen muutosehdotus

2.

Laki**eräiden luotonantajien rekisteröinnistä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

(1 mom kuten TaVM)

Tämä laki ei koske:

(1 kohta *poist.*)

(1—3 kohta kuten TaVM:n 2—4 kohta)

2 §

(Kuten TaVM)

3 §

Luotonantajarekisteri ja rekisteri-ilmoitus

Finanssivalvonta pitää rekisteriä luotonantajista (*luotonantajarekisteri*).

Sen, joka aikoo tarjota kuluttajaluottoja, on tehtävä ilmoitus *Finanssivalvonnalle* rekisteriin merkitsemistä varten. Rekisteri-ilmoitukseen on sisällytettävä:

(1—3 kohta kuten TaVM)

Ilmoituksen tekijän on *Finanssivalvonnan* pyynnöstä toimitettava muitakin tietoja, jotka ovat tarpeen rekisteröinnin edellytysten täytty-misen arvioimiseksi.

4 §

Rekisteröinnin edellytykset

Finanssivalvonnan on rekisteröitävä ilmoituksien tekijä luotonantajaksi, jos:

(1—4 kohta kuten TaVM)

Finanssivalvonta voi evätä rekisteröinnin, jos olosuhteet huomioon ottaen on ilmeistä, että il-

moituksen tekijä aikoo harjoittaa kuluttajaluottojen tarjoamista toisen välikätenä.

5 ja 6 §

(Kuten TaVM)

7 §

Luotonantajarekisteriin merkittävät tiedot ja muutoksista ilmoittaminen

(1 ja 2 mom. kuten TaVM)

Luotonantajan on viipymättä ilmoitettava *Finanssivalvonnalle* rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista. Lisäksi luotonantajan on ilmoitettava *Finanssivalvonnalle* toimintansa lopettamisesta.

8 ja 9 §

(Kuten TaVM)

10 §

Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedonsaanti-oikeus

Tämän lain noudattamista valvoo *Finanssivalvonta*.

Luotonantajan on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava *Finanssivalvonnalle* valvontaa varten tarvittavat asiakirjat ja tiedot.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun henkilön luotettavuuden selvittämiseksi. Oikeudesta saada

tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993).

11 §

Pakkokeinot

Finanssivalvonnan on kiellettävä kuluttaja-luottojen tarjoaminen, jota harjoitetaan tämän lain vastaisesti ilman rekisteröintiä. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös tällaista toimintaa harjoittavan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Jos luotonantaja laiminlyö 7 §:n 3 momentissa tai 10 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden, *Finanssivalvonta* voi kehottaa luotonantajaa täyttämään velvollisuuden määräajassa. Jos luotonantaja laiminlyö 9 §:ssä säädetyn velvollisuuden, *Finanssivalvonta* voi antaa luotonantajalle varoituksen. Jos laiminlyönnit ovat vakavia tai jos ne annetusta kehotuksesta tai varoituksesta huolimatta toistuvat, *Finanssivalvonta* voi kieltää osaksi tai kokonaan luotonantajan toiminnan määräajaksi, kuitenkin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Finanssivalvonta voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltä on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeeton. Uhkasakosta säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

12 §

Rekisteristä poistaminen

Finanssivalvonnan on poistettava luotonantaja luotonantajarekisteristä, jos:

(1—3 kohta kuten TaVM)

4) 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetty rekisteröinnin edellytys ei enää täyty eikä luotonantaja ole *Finanssivalvonnan* kehotuksessa asetetussa määräajassa ilmoittanut uusia henkilöitä, jotka täyttävät asetetut vaatimukset luottotoiminnan tuntemuksesta; tai

(5 kohta kuten TaVM)

Finanssivalvonta voi rekisteristä poistamisen yhteydessä antaa määräyksiä siitä, miten toiminnan lopettamisen tulee tapahtua.

13 §

(Kuten TaVM)

14 §

Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen

Muutoksenhausta *Finanssivalvonnan* tekemään päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

(2 mom. kuten TaVM)

15 §

(Kuten TaVM)

16 §

Siirtymäsäännökset

Se, joka tämän lain voimaan tullessa harjoittaa tämän lain mukaan rekisteröintiä edellyttävää toimintaa, saa jatkaa toimintaansa, kunnes päätös rekisteriin merkitsemisestä on tehty, jos 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu rekisteri-ilmoitus tehdään *kolmen* kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Vastalauseen uusi lakiehdotus

9.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään Finanssivalvonnasta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (878/2008) 4 §:n 3 momenttiin uusi 11 kohta seuraavasti:

_____ 4 § _____ Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
_____ 20 .

11) eräiden luotonantajien rekisteröinnistä
annetussa laissa (/) tarkoitettua luotonantajaa.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2010

Jouko Skinnari /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Päivi Lipponen /sd
Sirpa Paatero /sd

VASTALAUSE 3

Perustelut

Hallituksen esitys korjaa hieman ns. pikaluotto-toiminnassa olevia vakavia puutteita. Esitys on kuitenkin riittämätön. Monilta osin epäterve toiminta jatkuu ja laajenee. Valiokunnan mietinnössä esitetyt luvut kehityksestä osoittavat ongelman suuruuden ja nopean kasvun.

Pikaluotot ovat pääosin vaikeuksissa olevien ihmisten hyväksikäyttöä kohtuuttomalla tavalla. Korot, maksut ja palkkiot nousevat usein tasolle, jota ei voi pitää asianmukaisena. Kun Suomessa on 700 000 köyhää ja 300 000 työtöntä, joista kasvava osa putoaa lähiaikoina ansiosidonnaiselta työttömyysturvalta peruspäivärahalta, on odotettavissa, että pikaluottoyhtiöt saavat lisää asiakkaita. Pikaluotot eivät kuitenkaan paranna kenenkään vaikeaa taloudellista asemaa, vaan useimmiten pahentavat sitä. Lopulta suuri osa ahdinkoon ajautuneista joutuu kuntien sosiaalitoimen asiakkaisiksi, ja näin veronmaksajat tulevat kohtuuttomien pikaluottokorkojen maksajiksi. Tähän kehitykseen on puututtava pikaisesti ja voimakkaasti.

Hallituksen tulee viipymättä valmistella lainmuutos, joka johtaa pikaluottotoiminnan siirtymiseen normaalin pankkitoiminnan osaksi. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi niin, että kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvan pikaluottoyrityksen myöntämän lainan otta-

jalta edellytettäisiin aina käypä vakuus saamalleen pikaluotolle. Vakuus voisi olla esimerkiksi henkilötakaus tai reaali vakuus. Pankista ei lainaa saa ilman vakuutta. Näin tulisi olla myös pikalainojen osalta.

Pikaluottoyritysten rekisteröinnistä tulee siirtyä toiminnan luvanvaraisuuteen ja luvulle tulee säätää selkeät ja riittävän tiukat ehdot. Lisäksi yritysten valvonta tulee siirtää Finanssivalvonnan tehtäväksi, jotta valvonta tehostuu.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hyväksytään lakiehdotukset siinä muodossa, mikä niillä on ed. Skinnarin ym. vastalauseessa, ja

että hyväksytään yksi lausuma (Vastalauseen lausumaehdotus).

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus viipymättä valmistelee lainsäädännön, jonka mukaan pikaluotolle on sen ottajan annettava käypä vakuus ja joka muuttaa pikaluottotoiminnan luvanvaraiseksi ja siirtää sen valvontavastuun Finanssivalvonnan tehtäväksi.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2010

Toimi Kankaanniemi /kd

Matti Kangas /vas

Markku Uusipaavalniemi /kesk